

ABONPREZO:

Por Bulgarujo — 30 leva
 Por Eksterlando - 2 sv. fr. Aparta n-ro 4 lv.

ANONCPREZO:

Komercanoncoj - 2 lv. kv. em.; koresponda - 10 lv.

ADRESO:

REDAKTEJO kaj ADMINISTREJO
 str. „P. MAGLOV“ 4, RUSE. TEL. 553.

Redaktoro: IVAN KOTOV.

Felican Novjaron.

Ankoraŭ unu peza por la Asocio kaj la movado, jaro foriris por reveni neniam. Dum ĝi multe estas farita de niaj sindonajkaj laboremaj gesamideanoj por la revata de ĉiuj Asocistabiligo kaj fameco de nia movado.

Sed multe ne signifas ĉion, kaj por atingi ĝin estas necese multe kaj multe.

Antaŭ ni estas la nova 1929. Dum ĝi ĉion nefinitan ni finu!

Nur la salutoj kaj bondeziroj ne sufiĉas, ĉar jaro mem alportas al ni nenion. Nur laboro granda, kaj konscia eligos la Asocion el la ĝisnuna malbonastato kaj metos ĝin sur la malnovan lokon de ĝia fameco kaj forteco. Nur post tia laboro ni povos nin saluti kun atingita sukceso kaj nur tiam ni povos diri felica estis la nova jaro por ni ĉiujkaj—la Asocio. Ni streĉu la fortojn kaj brave laboru dum la kuranta jaro! Tio estas nia saluto.

La financaj ŝarĝoj de Bulgarujo laŭ la packontrakto en Neuilly

Iam en la unua momento estis videble por ĉiuj, ke la Neuilly-a packontrakto enhavas tiajn klaŭzojn, kiujn Bulgarujo tute ne povas elporti kaj plenumi. Faligita, ĉirkaŭtrancita kaj enkatnigita per la teritoriaj, politikaj kaj militaj klaŭzoj de tiu packontrakto oni ŝarĝis Bulgarujon per financaj devoj kaj ŝuldoj, kiuj tre ege superis la fortojn kaj rimedojn de lando kiel la nia, havanta malbonan ekonomian kaj financon staton.

Ĝi tio estis videbla por ĉiu homo: Premado kaj malfortigado de la venkita malamiko, interalie ankaŭ per la klaŭzoj de reparacioj kaj aliaj ekonomiaj kaj financaj ŝarĝoj. Postkiam Bulgarujo estis humiligata ĝis plena senpovo, oni forprenis ankaŭ ĝian memstarecon kaj sendependecon. Jen la objektiva konkludo eltirita el la packontrakto en Neuilly.

Estante en tia stato Bulgarujo volonte devis transdoni siajn financojn en la manojn de la venkintoj. Ĝi povis kaj devis deklari sin nepagokapabla ŝuldanto. Tion ĉi tamen Bulgarujo ne faris. Ĝi ne faris tion dank'al siaj espero kaj kredo je la estonteco. Ĉar efektive ĝi forte kredis, ke la blindeco, la venĝema instinkto kaj malamo, konsekvencoj de la milito, forpasos, la kultura homeco de la okcidenteŭropaj potencoj reaperos, la persona kaj socia konscienco ekparolos kaj „la grandaj potencoj“ regajnos sian indecon. Bulgarujo tute ne kredis, ke la lastaj permesos la enŝterigon de unu malgranda ŝtato kaj la malaperigon de unu malgranda nacio, postkiam ĝi estis jam ĵetita sub neestintan kaj neaŭditan en la historio financon inkvizicion.

Bulgarujo pagadis kaj ankoraŭ nun pagas. Kaj rilate la pagadon ĝi ĉiam penedis elmontri pretecon kaj akuratecon. Kun malĝoja sento de faligita suferulo, ĝi deŝiradis partojn el sia ekonomia kaj financa korpo, kredante, ke per sia akurata pagemo ĝi povas kompatemigi la rigorajn venkintojn. Ĝi pagadis sen kontraŭstaro al ĉiuj pretendoj kaj deziroj, eĉ al tiaj, kiajn mem la packontrakto ne enhavis. Ĝi, pagadis, ignorante siajn fundamentleĝojn; kontraŭleĝe premante kaj ofendante siajn civitanojn. Pagante, ĝi forprenis la panpecon de infanoj de pli ol 80,000 oficistaj familioj, 111,700 militinvalidaj, 20,000 pensiuloj kaj ĵetis ilin en staton de vera malsato kaj mizero.

Pagante, ĝi konsumis la tutan sian ŝtathavajon; pagante ĝi englutadis la maldolĉajn larmojn de humileco kaj ofenditeco.

Bulgarujo pagadis kaj ankoraŭ nun pagadas. Sed aliflanke ĝi konstatas, ke oni ne konfesas eĉ tiujn malgrandajn rajtojn, kiujn konservis por ĝi la Neuilly-a packontrakto. Kaj klare vidas Bulgarujo, ke jam proksimiĝas la finmomento, kiam ĝi falos en la faŭkon de la financa morto.

La ĝisnuna efektiviĝo de la ŝtatbuĝeto estas klara bildo por la titanaj penadoj de la financa ministro elpreni, elsuĉi, elfiltri

ĉion eblan el la ŝtatbuĝeto por povi kontentigi la faŭkon de tiu drako — la Neuilly-a packontrakto Ĉiuj kulturekonomiaj kaj kulturspiritaj bezonoj de la lando estas ignorataj. La stato de la fervojoj kaj poŝttelegrafoj estas kompatinda; la ŝoseoj prezentas per si mem nur ruinojn. La impostoj atingis tian altecon, ke la impostpagantoj devas sin elmanĝi. Kaj per tio aperis halto kaj senmoviĝo en la ekonomia vivo de la lando.

Nature, ke ĉiuj ĉi tiuj nelaŭfartaj oferadoj estus elĉerpintaj ĉiujn fortojn de Bulgarujo, se la loka speciala vegetaĵo — la tabako, ne estus doninta specialan kaj fortan helpon al la nacia kaj per tio ankaŭ al la ŝtata ekonomia vivo. Rajte oni povas diri, ke la produktado kaj transportado de la tabako daŭrigis ĝis nun la tagojn de ekonomia Bulgarujo. Sed la signifo de la tabako certe konsiderinde malgrandiĝos post la normaligo de Turkujo kaj Rusujo. Kaj jam nun tiu signifo komencis malpligrandiĝi.

Ĝis nun Bulgarujo povis regule plenumadi siajn devojn rilate la ŝuldagaden laŭ la packontrakto en Neuilly. Sed la elĉerpiĝo jam estas plena. Cio, kion oni povus konsumi, jam estas elkonsumita.

Dum februaro 1921 venis en Bulgarujon reparacia komisiono. Kaj tiam neniu povis supozi, ke rilate la malgrandan kaj malfortan Bulgarujon, la plej malmulte kulpan, kiu nek agretive batalis nek unu soldaton al la okcidenta fronto sendis, kiu havis nur la malfeliĉon en momento de tuteŭropa kataklizmo ekdeziri sian nacian unuiĝon, pro kio ĝi ekskluzive batalis, ke ĝuste rilate tiun Bulgarujon la komisiono, ignorante la reparacian demandon en aliaj landoj, aplikis kun plena krudeco kaj krueleco la reparacian traktaton, anstataŭ kunhelpi la restarigon de Bulgarujo, por ke tiu lasta konservu sian ekziston kaj havu la eblecon esti kredinda ŝuldanto.

Kontraŭe, la komisiono pensis, ke ĝi estas mandatportanto de la venkintoj koncerne la plenumadon de la Neuilly-a packontrakto. Ĝi komprenis, ke ĝia mandato donas al ĝi mem la rajton eluzi ĉion por devigi Bulgarujon pagadi, pagadi kaj pagadi.

Aliklanke, jen jam estas 10 jaroj de post la batalhalto kaj 7 jaroj de post kiam oni aplikadas la Neuilly-an packontrakton, sed ankoraŭ ĝis nun oni ne estas doninta al Bulgarujo eĉ unu el la rajtoj antaŭvidataj en tiu packontrakto — eliro al Egeamaro, la demando pri la naciaj malplimultoj kaj c

Kompatinda Bulgarujo!

Kion ĝi devas fari, estante en ĉi tiu stato? Ĉu ĝi povas ankoraŭ daŭrigi la politikon, celantan la kompatemigon de la venkintoj, la aĉetadon de favoro kaj protektado?

Bulgarujo estas antaŭ la momento de sia falego. Tiu lasta estas demando de la morgaŭa tago, kiu jam proksimiĝas kun katastrofo.

Cu ne sufiĉas 10 jara inkvizicio sur unu malgranda nacio?

Cu Bulgarujo ankoraŭ ne pagis siajn pekojn per siaj suferoj?

Ĉu jam ne venis la tempo ekbrili en la socia konscienco radio

de justeco, de praveco? Ĉu jam ne estas tempo ĉesigi ĉi tiun kruelan perforton, kiu por ĉiam restos unu malhela makulo por la homara kulturo kaj civilizacio?

Kapit St. Radev

Ĉi tiu artikolo estas skizito eltirita el la broŝuro sub la sama titolo de la fama bulgara financisto Kiril G. Popov, mortinta antaŭnelonge.

ЗА КООПЕРАЦИЈАТА

Ц. К. въ пълния си съставъ разгледа въпроса за кооперацията въ духа на конгресните решения и се обърна къмъ нейния ржководителъ г. Ат. Д. Атанасовъ за осветление по работитѣ на сжщата. Полученото писмо отговоръ, помещяме изцѣло за по-голѣма ясностъ на съидейницитѣ.

Драги Съидейници,

Току що получихъ писмото Ви отъ 5 т. м. по въпроса за Есперантското Кооперативно Сдружение. Радва ме интересътъ, проявенъ отъ Васъ къмъ тоя въпросъ, обаче лично азъ вече съвсемъ не вѣрвамъ, че днесъ, съ наличнитѣ сили, съ които разполагаме, ще може да се направи нѣщо. Нужно е да се яви новъ човѣкъ, съ енергия и амбиция, да работи и да създаде нѣщо ценно. Отъ досегашнитѣ дейци въ кооперацията нека не се очаква нищо. И това си има своитѣ причини. Наистина, конгресътъ въ Враца взе решение да се съживи Кооперацията; но това решение се взима вече нѣколко години подъ редъ на всѣки конгресъ, а виждаме, че отъ него не дохожда исканото съживяване. Лозето не ще молитва, а иска мотика; на конгреса въ Пловдивъ, следъ много хубави приказки, че трѣбва да се създаде съ усилията на всички една мощна кооперация, следъ бурни ржкоплескания, се пристѣпи къмъ записване дѣлове и се събраха . . . 400 лева. Единъ съидейникъ, който красноречиво доказваше, че всѣкой трѣбва да подпомогне тая инициатива, че трѣбва да се работи и жертвува, записа 10 дѣла по 100 лева, обаче следъ това не се и обади, нито прати стойността на дѣловетѣ.

Вжтре въ самата кооперация цари пълна летаргия. Членоветѣ, които сж господари на имота ѝ, не се интересуватъ никакъ отъ нея. Въ 1925 г. се свика общо годишно събрание, на което присѣтствуваха само 5 души и тѣ трѣбваше да избератъ 8 души за управителенъ съветъ и за контролна комисија. Това събрание бѣше предъ една успѣшно завършена година, но то трѣбваше да констатира, че нѣма вече хора, които да продѣлжатъ дѣлото както трѣбва. Презъ тая

трудна година на творчество управителният съвет бѣ принуденъ не само да работи за стабилизирането на кооперацията и за добро ръководство на предприятията ѝ, но и да се бори съ едно подмолно течение противъ нея, поддържано отъ нѣкои съидейници. Тая неблагоприятна борба измори членоветъ му. Секретарь-касиерътъ ѝ Дим. Симеоновъ, на когото тя дължеше успѣшното си функциониране, не пожела да остане членъ на управителния съветъ. Азъ сжщо си дадохъ оставката и на мое мѣсто влезе г. Георги Актарджиевъ. Събранието, виждайки, че въ това положение, безъ лица, които да желаятъ да работятъ, не ще може да се направи нито крачка напредъ, реши, да се не предприема нищо, за да се запази сдружението поне въ това хубаво положение, въ което се намираше следъ изтичането на първата година. Отъ тогава и Кооперацията е въ летаргия. На другата година общо събрание не се свика. Презъ 1927 година, когато се свика извънредния конгресъ на Съюза презъ м. Май, поканихъ г-нъ Георги Актарджиевъ, като председател на Кооперацията, да свика едновременно съ конгреса и общо събрание на кооператоритъ, обаче той заяви, че никой не му е съобщавалъ никога, че е билъ избранъ въ управителния съветъ и дори че е председател, че той се е отказалъ отъ длъжетъ си въ полза на Съюза и че следователно не се счита за членъ на сдружението. Отъ чудо трѣбваше пакъ да св впрегна въ управителния съветъ, защото все пакъ работата не можеше да се остави насрѣдъ пжтъ. Взехъ инициативата и по време на извънредния конгресъ се състоя и общо събрание на Кооперацията, въ което участвуваха само нѣколко члена. И това събрание видѣ, че не е възможно още да се съживи сдружението и да се започне работа. Презъ пролѣтътъ на миналата 1928 година управителниятъ съветъ, изпълнявайки повеленията на устава и закона, разпрати покани за редовно общо годишно събрание. Преди това съветътъ обмисли въпроса, да се оползотворятъ сумитъ на кооперацията; да се заеме тя самостоятелно съ издаване и пласиране на есперантски книги бѣше немислимо, затова съветътъ почна преговори съ една есперантска фирма въ София, да се започне тая работа отъ нея и отъ Кооперацията на съдружнически начала. Този въпросъ бѣ сложенъ и въ дневния редъ на общото годишно събрание. Въ деня на събранието, както става навсѣкжде, не се явиха кооператори, и следваше, събранието да се състои на другия день, когато, споредъ устава, то е законно, колкото и члена да се явятъ. Е, явиха се само 3 члена: двама отъ управителния съветъ и единъ отъ другитъ кооператори. Разбира се, тия трима члена не пожелаха да се възползуватъ отъ правата, които имъ дава устава, и не разгледаха и решиха сложенитъ на дневния редъ въпроси.

При това положение азъ не мога да работя. Моето време не е намѣрено на улицата, а може би е по-ценно и отъ

врѣмето на много други, които не могат да жертвуватъ разходката си или удоволствието си и да отдѣлятъ 1-2 часа еднажъ презъ годината, за да присѣтствуватъ на общо събрание. До колкото имамъ право да говоря за всички членове на днешния управителенъ съветъ, мога да заявя, че тѣ сж такива отъ нѣмай кжде и че тѣ чакатъ само да дойде нѣкой да ги замѣни. Отъ тѣхъ работа не трѣбва да се очаква. Тѣ сж обезверени и изморени.

Зная, че ще искате при тия условия съветъ: какъ да се излѣзе отъ това забатачено положение. Освенъ управителния съветъ, има право да свиква общо събрание и контролната комисиия; ако тя не стори това, тогава могатъ и 5 ($\frac{1}{5}$ отъ 25) члена да взематъ инициативата за свикване на събрание. Ето, ако у членоветъ има интересъ и желание да съживятъ сдружението, нѣка тѣ взематъ инициативата за свикване на събранието. Нека животътъ се прояви отъ тѣхъ.

Българскитѣ есперантисти трѣбва да знаятъ, че ако Кооперацията днесъ се намира въ такова положение, грѣхътъ носятъ ония съидейници, които съзнателно агитираха противъ нея следъ основаването ѝ и сѣха подозрония срещу рководителитѣ ѝ. Въ ония печални години на безразсждни вжтрѣшни борби въ Сжюза не бѣ пощадена и кооперацията, защото бѣ основана и ржководена отъ лица, срещу които се образуваше опозиция. Българскитѣ есперантисти се подведоха тогава по тая пагубна агитация, която струва толкова скжпо на Сжюза — злотворнитѣ ѝ последици още се чувстватъ добре отъ всички. Тѣ не искаха да видятъ хубавитѣ резултати отъ едногодишната дейность на младата кооперация. Тѣ забравиха тогава, че кжща лесно се събаря, но мъчно се съгражда. Много нѣщо се събори въ движението отъ тая безразсждность, много нѣщо, градено съ непосиленъ трудъ и жертви. И кооперацията бѣ засѣгната отъ тоя упадъкъ; тя бе бойкотирана; вѣрата на есперантиститѣ въ нея бѣ подбита съзнателно отъ хора, които може би днесъ желаятъ да я видятъ да се възмогне и заработи отново, но може би още не сж разбрали и съзнали, че това немощно състояние е докарано отъ тѣхъ. Не желая да раздравамъ стари рани, не смѣтамъ, че е дошло времето да се даде всѣкому заслужено възмездие за дѣлата му, не съмъ злопаметенъ. Но, ако българскитѣ есперантисти не съумеятъ да разбератъ причинитѣ на явилия се упадъкъ и да извлекатъ поука отъ това, което стана презъ последнитѣ години, кризи като току що изживѣната ще се повтарятъ още много пжти.

Може би Вие ще намерите, че е нетактично и опасно да се повдигатъ тия въпроси днесъ. Азъ иначе мисля. Доста пакости принесе до сега мълчанието и потулването. Движението ни трѣбва да е доста силно и българскитѣ есперантисти трѣбва да сж доста зрѣли и сериозни, за да може

преценяването на фактитѣ и изтъкването на злото да ги получава и ржководи, вмѣсто да ги отчайва. Въ всѣки случай грѣшкитѣ на миналото трѣбва да се знаятъ и помнятѣ, за да не се допускатѣ вече. Азъ вѣрвамъ, че ще се яви пакъ, рано или късно, нѣкой есперантистъ, съ прѣсни сили и благородна амбиция да поеме кооперацията и да я възвиси от ново. Тѣй, както се яви преди нѣколко години Димитръ Симеоновъ, комуто българското есперантско движение и частно есперантската кооперация дължи чрезмѣрно много. Българскитѣ есперантисти не можаха да оценятѣ добре, какво значеше за движението единъ Димитръ Симеоновъ, тѣ не съумѣха да го запазятѣ. Заради глупавото удоволствие да си играемъ на опозиция и на взаимни „борби“ ние загубихме една сила, каквато не винаги се явява между насъ. Нека знаемъ и помнимъ това, та, когато се яви единъ новъ Симеоновъ, да можемъ да го ценимъ и пазимъ.

Азъ моля Централния комитетъ да обнародва това ми писмо въ страницитѣ на нашия органъ; нѣмамъ възможностъ да пиша други статии за кооперацията, но намирамъ че това, което изложихъ въ него, е отъ интересъ за всички български есперантисти.

Съ поздравъ:
Ат. Д. Атанасовъ

Пакъ за Българо-Есперантския речникъ

Въпросътъ за българо-есперантския речникъ, повдигнатъ наново отъ съидейника Ат. Д. Атанасовъ е въпросъ отъ много важно естество и въпросъ наложителенъ. Нѣма есперантистъ въ България, който да не е почувствувалъ нуждата отъ единъ такъвъ речникъ, винаги, когато е помислювалъ или замислялъ нѣщо върху Есперанто. И ние, българитѣ, които се гордѣемъ съ това, че сме едни отъ първитѣ, които възприеха Есперанто още въ първитѣ му години, трѣбваше ли да търпимъ до сега това положение да нѣмаме още единъ богатъ и спретнатъ българо-есперантски речникъ? Слава Богу, сили за тая целъ имаме много, но нѣка да си признаемъ, че болшинството отъ тия сили, ржководени, често, отъ свои лични съображения, сж работили разединено, всѣки за себе си, но затова пъкъ сме имали и имаме такъвъ печаленъ резултатъ въ това отношение.

Стари наши пионери дадоха, каквото можаха и ние сме имъ благодарни, но новото време изисква да се разбере отъ всичкитѣ добри български есперантисти, че изработването на единъ образцовъ, хубавъ и пълненъ речникъ не може и не бива да бжде дѣло само на единъ човѣкъ, защото колкото и генияленъ да е той, не ще бжде въ състояние да даде изискуемото се, отколкото **колективния трудъ** на всички

добри български-есперантски сили. Не искамъ да твърдя, че многозаслужилиятъ и уважаванъ нашъ съидейникъ, г. **Атанасовъ** или талантливиятъ, работливъ, безкористенъ и преданъ на есперантското движение нашъ поетъ **Д. Златарски** не могатъ да дадътъ нѣщо, което би се приело радушно и съ ржкоплескане отъ страни на цѣлокупното българско есперантство, защото работата на последния ясно говори това, но искамъ да кажа, че това сж непосилни индивидуални туудове, полагани поединично, предполагащи сума време и средства съ единъ мираженъ далеченъ резултатъ, който би могълъ да бжде ускоренъ и по ефикасенъ, ако се подхванеше работата колективно, добре и умѣло организирана, стига да се има за това искреното намѣрение и убеждение, че ще служи само на Есперанто.

Да си призная, до конгреса ни въ Браца азъ незнаехъ дали е повдиганъ нѣкогашъ въпросъ за единъ такъвъ речникъ и до кжде е сигналъ той, нито пъкъ знаехъ, че е работи въ това направление, затова по мой починъ и съ подкрѣпата на още единъ съидейникъ се заловихме съ трудната задача да започнемъ съчинението на единъ такъвъ речникъ, който мислѣхме да завещаеме на Б. Е. С., но опитътъ и едногодишниятъ трудъ, при който ние едва стигнахме до буквата „И“, ни научи и убеди, че това не може да бжде дѣло само на единъ или двама хора, но — на всички наши най-добри сили, та че и съ нашето скромно сътрудничество.

Струва ми се, че българо-есперантския речникъ не трѣбва да бжде пъкъ и непременно илюстриранъ, защото това не ще повдигне стойността му а значително ще повдигне цѣната му. Намъ ни трѣбва пълненъ, спретнатъ, падобенъ въ словонаредбата на проекта даденъ отъ Д. Златарски, речникъ, но най-важното, колкото се може по-достъпенъ по цѣна защото извѣстна ни е покупателната способностъ на нашитѣ есперантисти.

Ето защо азъ пъкъ предлагамъ или по право подържамъ моето и на другитѣ въ конгреса предложение да се избере часъ по-скоро едно лице, което като стожеръ да застане въ центъра, да влезе въ връзки и обедини около себе си всички ония *verkemuloj*, които биха могли да сътрудничатъ за изработването на единъ такъвъ речникъ, безъ да се блазнятъ отъ нѣкакви бждащи печалби и да се започне работата, горе-долу по следния планъ:

Сладъ като всички ония, които сж работили въ това направление, сж дали за проба по единъ откъслекъ отъ своята работа или проектъ, (а такива има, вѣрвамъ, мнозина) да се избере за моделъ най-подходящия, или се синтезиратъ нѣколко най-ценни, който моделъ следъ като се направи достояние на всички отъ комитета да се почне работата между всички едновременно по букви, като ще имъ се укажатъ

най-добрите источники за ползуване и най-лекия технически начин на работа. Следъ това ръкописите да се разменят по няколко пъти за попълване и корекция. По този начин струва ми се, ще можемъ за едно, сравнително по-късо време да имаме единъ пъленъ и образцовъ речникъ, който да се предаде, **непременно**, на Дружеството за издаване и пласиране.

Ако ли има вече изработенъ отъ някого такъвъ речникъ, нека също така да се предаде на този комитетъ за постъпване по същия начинъ.

Лицата които азъ лично познавамъ и които биха могли да сътрудничатъ въ изработването на този бъдащъ речникъ сж: Д. Златарски, Г. Атанасовъ, Ат. Д. Атанасовъ, Х. Бъчваровъ, Ив. Кръстановъ (който сжщо работи нѣщо подобно), Захари Захариевъ, Ас. Григоровъ, Ив. Добревъ и редица други които азъ не познавамъ, но които, непременно, съществуватъ.

Правъ е съидейника А. Д. А. като казва, че трудътъ на Д. Златарски трѣбв да остане за насъ единъ по-далечно осъществимъ идеалъ, но нека помислиме за стотиците млади, които се лутатъ долу въ мъгла и чакатъ отъ насъ по-старите.

За лице, което да подхване и организира работата въ тази насока азъ бихъ посочилъ съидейника **Атанасъ Д. Атанасовъ** отъ София комуто Съюзътъ да асигнува една сума за организиране на работата. Суми за цѣльта биха могли да се намерятъ, стига Съюзната управа да милѣе повече за дружествените интереси и се стреми да повери доходните печатни издания само и изключително на Съюза, а не на разни агенции и пр. частни сдружения. **Р. К. Тричковъ.**

1,000 abonantojn

bezonas „Bulgara Esperantisto“ por aperadi
regule kaj seninterrompe.

Varbu, Varbu abonantojn, reabonigu malnovajn
Intense abonigu!

Pro malsano da la redaktoro, nuna numero aperis malfrue, ni, petas pardonon de la legantoj.

TRA ESPERANTUJO

ENLANDA MOVADO.

Sofia. La Sofia Komerca Ĉambro subvenciis ankaŭ ĉi-jare la Sofian Esperantistan Societon per 1000 lv. Estas espereblaj monhelpoj ankaŭ de aliaj institucioj

La 15-an de decembro rondo de Sofiaj gesamideanoj festis intime la naskiĝtagon de Zamenhof en la hejmo de nia fervora samideanino Sino Bertha Marinova Ĉeestis pli ol 20 gesamideanoj La du ĉambroj, kie estis la festantoj, estis ornamitaj per flagoj esperantaj kaj diversnaciaj, zorgeme ellaboritaj de Sino Marinova. Parolis samideanoj Hugo Bär, At. D. Atanasov k. a. En bona humoro, ĉe glaso da vino, kun deklamoj, muziko, kantoj, ŝercoj, rido kaj danco la festo daŭris ĝis la 2-a horo post la noktomezo

Ruse. La Esperantista societo „Solidareco“ signalis la verdan semajnon la 15-an de Novembro 1928 per la publikaj prelegoj de nia ŝatata s-no el Sofio Atanas D Atanasov - Ĉefdelegito U. E. A. La prelegoj estis tre bone anoncigitaj per afiŝoj kaj flugfolioj La 15 XI 1928 la prelego temis: „Espranto kiel internacia lingvo hodiaŭ“ kaj 16 XII 1928 6^{1/2} h. v. „Esperanto praktike utiligata“

La prelegoj bone vizititaj La urbo kolorita per diversenhavaj murpropagandiloj kiels signifo estis tre efika al la publiko. Grandaj afiŝoj anoncis la malfermon de esperanto-kursoj

Post tiu sistema kaj modela propogando, komenciĝis la 3 XII 1928 4 kursoj kaj nome: vesperkurso por urbanoj, partoprenas 25 p. La kurso estas gvidata de S-no Jv Kotov, 2-a kurso sub la gvido de S no Atanas Ŝopov. Partoprenas 12 gestudentoj 3-a kurso ĉe la Abstinencula Societo Geurbana gvidata unufoje dum la semajno de S no St Dimitriev La kursoj pagataj kaj 4-a kurso ĉe la polico Partoprenas 40 policistoj

*

La 15-an de Decembro 1928 la esperantistaro en Ruse festis solen: la naskiĝtagon de nia Majstro en rondo intima La prezidanto B. Oktomvrijski skizis la kreon de Esperanto kaj la vivo de Zamenhof

Postparolis s-no Kotov pri la signifo de Zamenhova festo kaj la utilo de lia kreado.

Deklamis la „Esperon“ la plej malgranda esperantisto 3 jara Ljubĉo, filo de nia s-no D. Mihailov.

En dancoj ŝercoj kaj amuzo la festo finigis noktmeze.

Ŝumen. La Esperantista Societo »Vekiĝo« malfermis la verdan semajnon per la publika parolado de s no Pamporov el Solioje la 16 XI 1928 Lia parolado temis „Esperanto, ĝia instruiga

kaj edukiga valoro“.

Kurso de Esperanto komenciĝis, gvidata de s-no Petr Ĉolov.

Plovdiv. 15-an de decembro 1928 estis bone aranĝitaj Zamenhova vespero kaj tago de la libro. Nuntempe funkcias tri kursoj por komencantoj kaj unu por progresintoj. 30 gesamideanoj abonnis „Verdan Stelon“. Baldaŭ aranĝota amuzvespero Samideanoj el aliaj urboj ĉiam povas trovi esperantistojn en la vegetara restoracio, kie la lastaj kunvenas. La klubejo estas malfermita ankaŭ ĉiun lundon, mardon kaj vendredon post la 6-a vespere.

T. Pazarĝik Esperantista Societo „Radio“, la 25 XII 1928 en sia jarkunveno elektis novan komitaton konsistantan el jenaj personoj: Nikola Jotov prez., Jordan Lupov vicprez.; Penka Georgieva-sekretariino; Todor Ĉurenski — kasisto kaj Vesa Vasileva — bibliotekistino.

Estis malfermita kurso sub la gvido de s-no Jordan Lupov. La kurson vizitas 20 gejunuloj. Baldaŭ aranĝota vesperfestado.

Varna. Esperantista Societo „Albatro“ dum sia jarkunveno la 19 XII 1928 elektis nova komitaton konsistantan el jenaj personoj: Nikola Ĉehlarov — prez. Georgi Hr Dimov — sekretari-kasisto; Georgi Sapundĝiev — felp-kasisto. Konsilantoj: Stojko Pizarov kaj F-no Petrana Todorova.

Kontrola Komisiono: Georgi Dolapĉiev, Jvan Jvanov kaj Stefan Meĉkov. La societo decidis aliĝi al BEA.

Stara Zagora Post longa dormo nia societo ŝajnas ekvekiĝi. La 30 de decembro p. j. estis malfermita kurso speciale por la membroj de la loka abstinencula societo, gvidata de nia fervora samideanino f-ino Jrina Ĉukova. Baldaŭ malfermita kurso por geurbanoj.

Popovo. La esperanto — movado plivigliĝis dum nuna favora por propagando sezono. Estas malfermita kurso por komencantoj vizitata de 36 gekursanoj. Kiel kursgvidanto estas elektita nia malnova esperanto pioniro — Pastro Georgi Hristov. Antaŭnelonge la loka Esperanto-societo „Homco“ estas restarigita.

Stanimaka Esperantista Societo „Signo de l'Espero“ revigligis sian societatan vivon. La 23 XII dum la jarkunveno oni elektis novan komitaton el jenaj personoj: Prezidento — Hristo Georgiev; sekretario — David Sasonov. Kontrola komitato: Hristo Marinov kaj Janko Tatarkev.

Paŝmakli. La 21-an de Novembro 1928 oni reelektis novan komitaton konsistantan el jenaj personoj: Prezidanto — Petr D. Baĉvarov, Vicprezid. Ljubomir Ĵekov, Sekretari-kasisto — Rajĉo H. Daskalov, Kontrola komisiono: Mihail Obretenov kaj Georgi Peltekov.

Adreso de la Societo per s-ro: Petr D. Baĉvarov — Bulgara Agrikultura Banko.

v. Gorsko-Slivovo (Sevlieva). Fondiĝis nova societo „Lumo“ Prezidanto — Ganičo Jeljazkov (instruisto), Sekretario — Apostol G. Penčovski (direktoro de populara banko). La societo nombras 5 gemembrojn. Ĝi aliĝis al B. E. A kaj abonis Bulgaran Esperantiston. Ties ekzemplo meritas dankon. La ceteraj societoj estu pli aktivaj kaj nepre partoprenu en la laboroj de BEA, kiel kolektivaj membroj.

Vilaĝo Gradec (Kotlensko) Fondita nova societo „Suda Kamĉia“ nombranta 15 membrojn Sekretari-kasisto — Nikola Bojilov kaj Vasil Dendov — bibliotekisto Malfermita kurso, gvidas N. Bojilov.

Sozopol. La lernanta grupo „Verda Ondeto“ ĉe fiŝkaptista lernejo vigle laboras. Kiel gvidanto estas elektita la fervora samideano Nikola Rusev. La grupo nombras 11 membrojn kaj aliĝis al la Asocio. Jen modele organizita grupo.

Adreso: Nikola Rusev, Fiŝkaptista lernejo Sozopol.

v. Batiŝnica (apud Ruse) Brave kaj senlace laboras niĝj samideanoj: St. Mantov, Eŝref Molov kaj Marin Ivanov. Kurso gvidata de s-no Marin Ivanov. Partoprenas 20 personoj. Fondita grupo.

EKSTERLANDA MOVADO

Anglujo. Whiteway (Near Strand) Esperanto estas enskribita en la kolonia lernado kiel deviga fako. Kiel oficiala lektoro estas oficiigita la bulgara s-no Iv. H. Krestanov, kies instrumentado estas laŭ la reĝa metodo de Andreo Ce.

Belgujo Post la sukcesplenaj paroladoj en Anglujo de s-no Ivan H. Kresanov, estis aranĝitaj serioj da publikaj paroladoj organizitaj de Belgia E-to Instit. en Brŭxelle, ĉe Radio Belgique, en Antverpeno kaj multaj lokoj de Belgujo. Lia vojaĝo en Anglujo kaj Belgujo pro Esperanto rezultigis grandan intereson pro lia interesa temo „Bulgariujo kaj ĝia popolo“.

Danujo Aabuhöj Esperanto estas instruata en la reala kaj popollernejoj.

Francujo. La Havre. Esperanto estas nun devige instruata en la Supera Komerca lernejo.

Italujo. Bresica Brave laboras la samideanoj en Italujo. Kursoj ĉe la Reĝa liceo, — gvidas instruistino fino Dinna. Bordgona kurso ĉe la Faŝista Instituto de Kulturo gvidas Profesoro Gaetano Facchi. La Direktoro de la lernejoj Profesoro Brunelli dissendis cirkuleron al la ĝinstruistoj, instigante aliĝo al kursoj de Esperanto.

Germanujo Köln. La sola esperanto presejo de Heroldo de Es.

peranto — gazeto semajna 10 paĝa jam depost la 2 XI translokiĝis en Köln.

Svedujo. Post la kursoj de Pastro Ĉe la intereso al Esperanto estas granda. En la tuta lando demandas pri lernolibroj kaj kursoj La rumanas-no Tiberiu Morario estas invitata paroladi kaj kursadi multloken.

Diversaj

По поводъ установенитѣ преки телефонни съобщения между България и Ромъния Ц. К. направи постѣпки предъ Главната Дирекция на Пошитѣ, Телеграфитѣ и Телефонитѣ да се позволятъ международни разговори на Есперанто и да се откриятъ курсове за персонала за изучаване на езика.

Дирекцията съ писмо № 121234 отъ 15 XI съобщава че позволява междунар. разговори да се водятъ на Есперанто, но по технически и бюджетни причини не ѝ е възможно да открие курсове за персонала си, а е готова да препорѣча на пощенския персоналъ да посещава общогражданскитѣ курсове.

Ц. К. направи нови постѣпки предъ Дирекцията, щото да препорѣча съ специално окрѣжно на подведомственитѣ си станции въ Видинѣ, Ломѣ, Орѣхово, Свищовѣ, Русе и София да посещаватъ гражданскитѣ курсове.

Съ окрѣжно № 122580 отъ 13 XII 1928 г. Дирекцията направи това.

За напневенитѣ отъ наша страна постѣпки се съобщили на Ромънското Еспер. Д-во съ цѣлъ и то да направи същото предъ Ромънската Дирекция П. Т. Т. Съобщили ни се, че последното е направило това и очаква резултати.

Посещения на есперантисти въ панаира на Будапеща.

За пролѣтния панаирѣ презъ 1929 г. управлението на Будапещенския международенъ панаирѣ пакъ кани есперантиститѣ отъ разни страни да организиратъ групово посещение. Посетителитѣ на панаира се ползуватъ съ следнитѣ намаления: $\frac{1}{2}$ такса за унгарска виза, $\frac{1}{2}$ пѣтничка такса по дунавскитѣ параходи. За да се ползува едно лице съ тия привилегии, трѣбва да има билетъ, издаденъ отъ панаирната управа срещу опредѣлена такса. Управата е готова да направи 20% отстѣпка отъ опредѣлената такса на тия билети за посетители, които ще пѣтуватъ групово за панаира.

Международната агенция — Русе, „П. Мъгловъ“ 4, се заема и ще организира въ единъ керванъ, както желающитѣ есперантисти, тѣй и неесперантиститѣ, които ще пѣтуватъ презъ м. май настоящата година за панаира въ Будапеща.

Желающитѣ да се обрѣщатъ на посочения адресъ.

БЮДЖЕТНИ БЕЛЕЖКИ.

За прихода-разходитѣ на Съюза отъ 1 VIII 1928 г. до 32 XII 1928 год. включително.

ПРИХОДЪ

РАЗХОДЪ

1. Отъ чл. вн. 2786 (2345) лв.	1. За В. Е. . . .8,422 (6,424) л.
2. Отъ прод. стоки 2580 (960) л.	2. За зел. седмица _____
3. Абон. „В. Е.“ 13098 (8454) л.	3. На кредитори 2018 (2018) л.
4. За зел. седмица 690 (290) л.	4. Непредвид. 1,1304 (10,705) л.
5. За К. Р. 830 (755) л.	5. Наемъ канцел. 2000 (1500) л.
6. Отъ дебитори . . 166 (—) л.	6. Канц. разх. 3431·70 (3130·80)
7. Непредв 24,300·50 (20515 50)	7. Заплати . . . 3000 (2400) л.
	8. Освѣтл. и пр. 1000 (1000) л.
<hr/>	<hr/>
44450·50 (33319·50) л.	31235·70 (27177·80) л

Наличностъ къмъ 1 Януарий 1929 г. — 13214·80 лв.

ЗАБЕЛЕЖКА. За по лесно ориентиране цифритѣ въ скоби показватъ положението къмъ 1 XII 1928 г. Това е положението при настѣпването на новата 1929 год за периодъ отъ половина Съюзна година.

Но тукъ не трѣбва да се изпуска изъ предвидъ, че Съюза има дългове а тѣ трѣбва да се ликвидиратъ за да може съюза, освободенъ отъ финансовия тормозъ, да се отдаде всецѣло на своята първа задача.

Какво ни показва горнята равномѣтка?

1. Твърде мудро вървятъ постѣпленията отъ членски вноски. Дългъ е на всѣко др-во да изплаща редовно членскитѣ си вноски къмъ Съюза за членоветѣ си, и на всѣки есперантистъ нечислящъ се къмъ некое близко д-во да изпрати своята чл. вноска (50 лв.) за присъединяване къмъ сборната група при Съюза.

2. До сега сж записани недостатъчно число абонати. Приходи има само за **5-ия брой** и отчасси за б-ия. А после?...

Не сж достатъчни само **400 абонати**, а е необходимо щото горнята цифра да бжде поне двойна, за да бжде осигурено излизането на органътъ ни до края на съюзната год.

Необходими сж усилия за да се достигне желанната цифра на абонаменти.

3. Съюза има известни стоки. Отъ продажбата на тѣхъ се очакватъ постѣпления. Дългъ е на всѣки да подпомогне посредствено Съюза, като купува отъ него това съ което той разполага.

4. За отпечатване на пропагандични афиши отъ съюза, сж необходими 3000 лв. . . . А до сега, както е видно е постѣпила една незначителна сума. Какво може да направи Съюза въ това отношение. Нека всѣки самъ си отговори.

5. Отъ значителната сума (кръгло 70000 лв.) която Съюза има да събира тази година, до сега сж постъпили само 166 лв... А отъ събирането на горнята сума се очаква да се ликвидиратъ окончателно съюзнитъ дългове.

6. Слабо вървятъ и постъпленията за фондъ „Savo“ предназначень сжщо за изплащане на Съюзнитъ дългове.

7. Преди всичко Съюза трѣбва да уреди задълженията си къмъ вѣнщнитъ кредитори. (въ тоя моментъ 7,000 лева), а следъ това и тези къмъ нашитъ съидейници. А за това сж необходими средства.

Съидейнитъ, които иматъ да взематъ отъ Съюза нека си наложатъ търпение Ц. К. повече отъ всички мисли по тоя въпросъ.

Това е въ общи черти финансовото състояние на Съюза. Всѣко д-во, всѣки есперантистъ, нека обърнатъ сериозно внимание на гореизложеното, като всѣки изпълни своя дългъ безъ да му се напомня повече.

Секретарь-касиеръ: **Капитанъ Ст. Радевъ**

Tra Esperantista familio

La senindulga sorto frapis nian samideanon Dimitr Ivanov per la perdo de lia patro kiu mortis la 26 XII 1929 Niajn kondolencojn!

— En vilaĝo Batak mortis dum Decembro p. j. nia fervora s-ano **Todor H. Ivanov** postlasante edzinon kaj malujnaj gepatroj Al la familio niajn kondolencojn.

EDZĜIO F-ino **Penka Hlebarova** (instruistino en v. Karanovo (reg N Zagora) kun s-ro **Slav. M. Simovel** el la sama vilaĝo. Al la junaj geedzoj feliĉan vivon!

Fianĉiĝo S-no Anton Genov el Nova Zagora kun f-ino **Donka Koleva** Gratulon!

DANKO. La Asocio treege dankas al nia fervora s-ano ingeniero Anton Miuler. pro lia senĉesa varbadlo abonatojn de „B. E.“ kies cifero atingis 32.

KOREKTO En la 2-3 numero en ĉefartikolo pri rekomendoj de sintaksoj estas presita nur la nomo Paul anstataŭ Paul Fruictier.

СЪИДЕЙНИЦИ! Албумътъ на българскитъ есперантисти е подъ печатъ и ще бжде готовъ презъ м. Февруарий.

До тогава имайте търпение.

A N O N C E T O J

Jordan Kostov — studento, str. Vasile Alexandru 4 Silistra (Rumanujo) deziras korespondadi kun gesamideanoj el ĉiuj landoj pri diversaj temoj. Certe respondos.

Georgi Jazaĝiev el Silistra, Rumanujo str. Valter Marancineanu 7. deziras korespondi kun bulgaraj kaj fremdlandaj gesamideanoj

Fraŭlo M. Conkovski komercagento, str. Targovska 6 Sofio deziras korespondi kun el-kaj eksterlandaj gesamideanoj. Pri diversaj temoj Tuj respondas.

L e t e r k e s t o

St. Kar. en Nevr. Ĉiuj manuskriptoj en ordo ricevitaj. Bedaŭrinde n-pr. seblaj pro lingvo ne tute korekta esprimaro. Daŭrigu tamen; la sukceso ŝajnas proksima.

Iv. Zah. en St. Z. La manuskripto plaĉas al ni, sed nun ĝi tute mankas. Eventuale presota

Bor. Nen. en Vr. Viaj verketoj havas trafajn ideojn, bedaŭrinde tamen n- publikigeblaj. Daŭrigu plibonigi, perfektigi vian esp. lingvon.

Miti. Iv. Sar. en v. G. S. kaj St. M. en Kjust. Ricevitaj kaj presotaj laŭ ordo

Отъ Българския Есперантски съюзъ можете да си доставите:

Курсъ по Есперанто за българи, отъ Ат. Д. Атанасовъ, VI издание 25 л.

Есперантски синтаксисъ, отъ З. Захариевъ 22 лв.

Universala Vortaro, на 6 езика 20 лв.

Възможенъ и нуженъ ли е междунар. помагателенъ езикъ, отъ проф. Д-ръ Ив. Д. Шишмановъ III издание 4 лв.

Есперанто, отъ Д-ръ Ив. Д. Шишмановъ, 2 лв.

Есперанто ще завладѣе свѣта, отъ Д-ръ Д. Гаврийски 12 лв.

Пликове 1 лв.

Пропаган. марки — залепки 100 парчета 10 лв.

Rem moroj de esperantisto (Ada) 20 лева

Albumo de la bulgaraj esperantistoj 25 лв.

Играта „Ŝtetoj kaj incitoj“ (100 шеговити въпроси и 100 отговори на картончета) 60 лв.

Анексdotaro 10 лв.

La Familio G-rak 15 лв.

Изпълняватъ се само предплатени поръчки!

При поръчки прибавяйте за пощенски разноски

Handwritten signature